

Bölüm 6

Bilgi ve Öğüt

¹²Yüregini disipline bırak,
Kulaklarını da bilgiyle yüklü sözlere. 23:12

Öğrenmek ve Bilgi Edinmek	65
Öğüt ve Danyıma	68
Paylama ve düzeltme	70

I Bilgi tanrısal gerçekte karıyuanık olmanın bir parçasıdır.

A. Tüm bilgi Tanrı'dan gelir ve Tanrı'ya dayanır.

2:6 ⁶“Çünkü RAB bilgelik sağlar,
O'nun ağızından bilgi ve anlayış çıkar.

22:12 ¹²RAB'bin gözü bilginin koruyucusudur;
Öte yandan O hainin sözlerini yerle bir eder.

B. Yoğun bilgi baplıca inanlılarca kavranabilir.

1:7 ⁷RAB korkusu bilginin başlangıcıdır.
Akılsızlar bilgiyi ve sıkıdüzeni hor görür.

14:6 ⁶Alaycı kişi boş yere bilgi arar,
Ama anlayışlıya bilgi kolayından gelir.

8:8 ⁸“Her ne diyorsam doğruluk kapsamındadır;
Sözlerimde çarpuk çarpuk, düşük sakıt öğeler yok.

8:9 ⁹“Anlayabilene tümü bir arada doğrudur.
Bilgi edinenlere bütünsel uzluktur.

C. Ruhsal bilgi imanı ve tanrısal yaşam yöntemini güçlendirir.

22:20 ²⁰İşte sana derleyip topladığım otuz temel öğretiyi yazdım;
Bilgiyle ve bilge öğütlerle yüklü.

22:21 ²¹Doğru ve gerçek olanı sana göstereyim diye,
Bunlarla seni gönderene sağlıklı yanıtı veresin diye.

9:10 ¹⁰RAB korkusu bilgeliğin başlangıcıdır.
Kutsal olanı bilmek anlayışın özüdür.

19:2 ²Bilgisizken içinde istekler eğleştirenden hayır bekleme;
Ayaklarını ivedi işlerde kullanan
amaçladığı yoldan yoksunluğa uğrar.

II Bilgi yararlı ve değerlidir.

A. Başarıya apama ve yetki

24:5 ⁵Bilgelik güçlülüğe üstün gelir;
Bilge insan gücü kuvveti yerinde olana.

28:2 ²Kaba kuvvete verilince ülkeye baş sayılanlar çok olur.
Buna karşı anlayışlı ve sağgörlü insan
uzun süreli düzen sağlar.◊

B. Tatmin edici ve gönenç sağlayıcı

20:15 ¹⁵Yerin altı altınla, değerli taşla dolu;
Ama bilge dudaklara ender hazine gibi bakılsın.

24:4 ⁴Bilgelik ev odalarını donatır;
Bireyin satın alabileceği değerli ve iç açıcı nesnelere
onları doldurur.

22:17 ¹⁷Bilgelerin sözlerini dinlemeye aç kulağını;
Aklını bilgime doğrult.

22:18 ¹⁸Onları yüreğinde saklaman beğeni getirir;
Tümü de dudaklarında söylemeye hazır dursun.

C. Savunma ve güvenlik için

2:10 ¹⁰“Çünkü yüreğine bilgelik gelecek,
Hem de canı hoşnut eden bilgi.

2:11 ¹¹“Sağgörü sana bekçilik edecek,
Sağlıklı yargı savunucun olacak.

11:9 ⁹Tanrısaymaz ağzıyla komşusunu mahvetmek ister;
Ama doğrular bilgi yoluyla kurtuluşa erer.

III. Akıllı birey bilgisini sürekli olarak artırır.

A. Öğrenmeye daima isteklidir.

18:15 ¹⁵Bilgi anlayışlı kişiye gelir;
Zeki insanın kulağı bilgi arar.

15:14 ¹⁴Kavramlı akıl bilgi araştırır,
Ama kafasızların ağzı ahmaklıkta odaklanır.

10:14 ¹⁴Bilgeler bilgiye bilgi katar,
Ama akılsızın ağzı açılınca felaket ufukta yol yapar.

21:11 ¹¹Alaycı cezalandırılınca kafasız insan bilgi sahibi olur.
Bilge eğitilince daha da bilgi edinir.

B. Bilgisini yararlı eylemlere ayırır.

13:16 ¹⁶Akıllı insan her ilişkide bilgiyle davranır;
Öte yandan kafasız birey ahmaksızlığını pazara çıkarır.

15:2 ²Bilgenin dili bireyleri bilgiye özendirir,
Ama kafasızların ağı saçmalık savurur.

15:7 ⁷Bigelerin dudakları bilgi saçar;
Kafasızların yüreğindeyse bunun tam tersi yatar.

IV. Sadece deliler yararlı bilgiyi dırlar.

1:22 ²²“Ey kafasızlar! Ne vakte dek kafasızlığa sarılacaksınız?
Alaycılar, ne vakte dek alaycılıktan zevk alacaksınız?
Akılsızlar ne vakte dek bilgiden öğrenecek?”

1:28 ²⁸“Bu durumda beni çağıracaklar, ama yanıtlamayacağım,
Dövünmeyle beni arayacaklar, ama bulmayacaklar.

1:29 ²⁹“Çünkü bilgiden öğrendiler;
Hem de RAB korkusunu yeğlemediler.

V. Değerli bilgi edinmeye kararlı ol.

A. Bu doğrultuda içtenlikle çalışır.

23:12 ¹²Yüreğini disipline bırak,
Kulaklarını da bilgiyle yüklü sözlere.

25:2 ²Tanrı'nın yüceliği sayısız işi kendine saklamaktır;
Öte yandan kralların yüceliği olayları derinlemesine incelemektir.

B. Çabalarının ödüllendirilmesini bekle.

2:3 ³“Bu böyledir; sorunların içyüzünü bilme isteğiyle yanarsan,
Kavrayış gücüne seslenirsen,

2:4 ⁴“Gümüş ararcasına onu ararsan,
Defineler ardından koşarcasına onu araştırırsan,

2:5 ⁵“RAB korkusunu o zaman anlayacaksın;
Tanrı bilgisine erişeceksin.

2:6 ⁶“Çünkü RAB bilgelik sağlar,
O'nun ağızından bilgi ve anlayış çıkar.

14:18 ¹⁸Bön kişilerin mirası akılsızlıktır,
Ama akıllılar bilgi ile taçlanır.

Öğreti ve Danışma

I Sağlıklı öğretiyi ara ve onu izle

A. Sağlıklı öğüdün değerini tanı.

23:23 ²³Gerçeđi satın al, hiçbir zaman onu satma;
Bilgeliği, disiplini, anlayışı da.

10:17 ¹⁷Uyarıyı dinleyen yaşam yolundadır,
Tersine, kınayışı geriye tepen yolunu şaşırır.

4:13 ¹³“Düzeltilmeye değer ver, bundan yüz geri etme;
Onu koru, çünkü o senin yaşam yöntemidir.

8:19 ¹⁹“Ürünüm altından daha değerlidir,
Yüksek ayar altından. Sağlayışım seçkin gümüşten.

B. Eğitilebilen ol.

9:9 ⁹Akıllıya ders ver, daha akıllı olur.
Doğru olanı eğit, bilgisi çoğalır.

10:8 ⁸Yüređi bilgeli kişi buyrukları değerlendirir,
Ama dudaklarını uçarılığa veren yıkım bulur.

12:1 ¹Sıkıdüzeni seven bilgiyi sever,
Ama düzence öğüdünden nefret eden ahmaklığa düşer. ♦

8:33 ³³“Öğretiyi dinleyin, bilgeli olun; Onu yadsımayın.

C. Tanrışayar anababadan öğüt al.

1:8 ⁸Evladım, babanın verdiği eğitime kulak kesil,
Annesinin öğretişine boş veren biri olma.

1:9 ⁹Çünkü bunlar gönlü açan çelenktir,
Başını boynunu süsleyen birer takı..

4:1 ¹Ey çocuklar, baba eğitimini dinleyin,
Düşüncenizi toparlayın da kavrama erişin.

- 4:2 ²Çünkü size sağlıklı ders veriyorum;
Öğrettiğimden ayrılmayın:
- 4:3 ³Babamın yanında bir oğuldum;
annemin yaşta körpe evladiydım.
- 4:4 ⁴Babam bana öğretti; şöyle konuştu:
“Yüreğin sözlerimi boynuna gerdanlık kılınsın;
Buyruklarımı tut, böylece yaşayasın.
- 13:1 ¹Bilge insan babasının öğüdünü değerlendirir;
Ama alaycı birey azarlamaya kulak asmaz.

Ç. Sadıqlı ödüdü dıplama.

- 13:18 ¹⁸Denetime suratını ekşitenin payı yoksulluk ve utançtır,
Ama azarlamayı öneme alan onurlandırılır.
- 15:32 ³²Düzeltilmeye içerleyen kendi canına düşman kesilir;
Ama disipline saygıyla yaklaşan bilgelik kazanır.
- 5:11 ¹¹Yaşamının bitiminde dövünmeyesin;
Hem bedeninin hem de öz varlığının sona erişince.
- 5:12 ¹²Ne dersin o zaman? Sıkıdüzene neden direnmişim?
Yüreğim uyarıya niçin aldırış etmemişim?
- 5:13 ¹³Öğretmenlerimin sözünü dinlemedim,
Ne de eğitimcimlerime kulak astım.

II. Önemli kararlar için sadıqlı danışmayara.

A. Senin başarına olanak sadılar.

- 20:18 ¹⁸Sağlıklı planlar sağlam danışmayla tümlenir;
Sağduyulu öğüt uyarınca atılasın savaşa.
- 15:22 ²²Danışman bulunmayan yerde tasarılar boşa gider,
Ama danışman bolluğunda başarı kesinleşir.

B. Bilgeliğini artırır.

- 19:20 ²⁰Danışmaya, öğüt almaya yaklaş,
İlerisi için bilgelik edinesin.
- 12:15 ¹⁵Akılsızın tuttuğu yol kendi gözüne doğru görünür,
Ama akıllı insan verilen öğüdü dinler.

13:10 ¹⁰Küstah birey ataklığıyla sürtüşme oluşturur,
Ama danışmayı değerlendiren bilgedir.

III. Danışma aramakta dikkatli ve seçkin ol.

A. Bilgili danışmanları ara.

1:5 ⁵Bilgili olan da dinlesin ve sağduyuda gelişsin.
Anlayışlı insan yaşamsal bilgi edinsin.

B. Birçok kaynaktan danışma ara.

11:14 ¹⁴Sağlıklı görme olmayan yerde insanlar telef olur,
Ama danışmanın bol olduğu yerde güvenlik vardır.

24:6 ⁶Savaşlar üstün stratejiyle kazanılır;
Danışmanlar bolluğunda yengi kesinleşir.

C. Tümcel belirgin danışma ara.

20:5 ⁵İnsanın yüreğinde içten içe danışma
derin kuyunun sularına benzer;
Ama kavramlı birey onu yüzeye çıkarır

Ç. Yakın bir arkadaktan gelen danışma değerlidir.

27:9 ⁹Hoş kokulu yağla hint sümbülü cana sevinç getirir;
Dostla danışmaksa ruhun ezincini giderir.

D. Tanrıya saygısız olmayan danışmalardan sakın.

19:27 ²⁷Evladım, uyarıları kulak ardı edersen,
Bilgi ile yüklü sözleri tepersin.

12:5 ⁵Doğrunun düşünceleri hakka dayanır;
Kötülerin danışmanlığı kaygan patikalara yöneltir.

Paylama ve düzeltme

I. Tanrısevdiklerini azarlar ve düzeltir.

3:11 ¹¹Çocuğum, RAB'bin uyarısını küçümseme,
Ne de O'nun kınayışını bıkkınlıkla karşıla.

3:12 ¹²RAB sevdiği insanı kınar;
Tıpkı babanın sevdiği çocuğa tutumu gibi..

II Akıllı insan düzeltmeyi deðerlendirir, ondan yararlanır.

A. Düzeltme bilgeliði ve bilgiyi artırır.

15:31 ³¹Sağlıklı uyarıya kulağını açan bilgeler arasına katılır.

15:32 ³²Düzeltilmeye içerleyen kendi canına düşman kesilir;
Ama disipline saygıyla yaklaşan bilgelik kazanır.

15:5 ⁵Dengesiz birey babasının düzenleyişini hiçe sayar,
Ama kınayışı öneme alan sağduyuludur.

1:20 ²⁰Bilgelik dışarıda yüksek sesle bağıryor;
Meydanlarda sesini duyuruyor.

1:23 ²³“Uyarıma kulak verin.
Bakın! Üzerinize ruhumu dökeceğim;
Sözlerimi size bildireceğim.

19:25 ²⁵Alaycıyı tokatla, bön bireye ders olur;
Anlayışı yerinde olanı azarla, bunu bilgisine katkı kılar.

B. Dinlenen düzeltme bireyi onurlandırır.

13:18 ¹⁸Denetime suratını ekşitenin payı yoksulluk ve utançtır,
Ama azarlamayı öneme alan onurlandırılır.

C. Düzeltmenin tepilmesi yıkım getirir.

29:1 ¹Azar ardına azar alıp da dikbaşlılıkta direnen,
Ansızın çaresiz çöküşte bulacak kendini.

15:10 ¹⁰ Yoldan ayrılan sertlikle sıkıdüzene getirilir;
Kınayıştan iğrenen ölüm yolcusudur.

1:30 ³⁰“Danışma önerime aldırış etmediler.
Üstelik uyarımı bütünüyle aşağı gördüler.

1:31 ³¹“Bu nedenle eylemlerine yaraşan ürünü yiyecekler,
Kendi düzenleriyle tıka basa dolacaklar.

1:32 ³²“Bön kişiler döneklüklerinin kurbanı olacak;
Akılsızların kayıtsızlığı kendilerini tüketecek.

III. Ađýzdan gelen dűzeltme akıllýinsana yeterli olmalı

17:10 ¹⁰Anlayıřlıya bir azarlama kafasıza yűz silleden daha etkindir.

IV. Belirli durumlarda fiziksel ceza gereklidir, yararlıdır.

A. Yolunu bapýrmyř çocuklara dűzenli yapamý yapamaya yararlı dersi ۆdretir.

22:15 ¹⁵Akılsızlık çocuğun canına dokuludur,
Disiplin değneği onu dışarıya atar.

23:13 ¹³Çocuktan disiplini beri tutma;
Onu değnekle dۆversen de ۆlmesinden korkma!

23:14 ¹⁴Onu değnekle dۆversen ۆ canını ۆlüler ۆlkesi'nden kurtarırısın.

19:18 ¹⁸Umut varken çocuğunu yola getir;
Ama ona ۆlüm oluşturan hırsla davranma.

29:15 ¹⁵Deęnek ve disiplin bilgelik getirir;
Ama kafasının dileğine bırakılan evlat annesini utandırır.

13:24 ²⁴Deęneęi indirmekten sakınan kendi çocuęuna dűřman kesilir,
Ama çocuęunu seven vaktinde onu dűzenceye getirir.

29:17 ¹⁷Evladını disipline sok, gűnlerini rahata kavuřturacak;
Canına her bakımdan beğeni getirecek.

B. Suçlayan vicdaný paklamaya yarar sađlar.

20:30 ³⁰Acısı içine çöken patak kötölűęű giderir;
Dayak faslı kişinin i varlığına disiplin getirir.

C. ۆdrenmek istemeyenleri eđitmeye yardıým eder.

10:13 ¹³Bilgelik, anlayışı yerinde olanın dudaklarını donatır,
Ama anlayışı kıt olanın sırtına değnek yaraşır.

. Akılsız davranışba gerekli karşılıktır.

19:29 ²⁹Alaycılara yargı haphazırdır;
Akılsızların sırtına da patak.

26:3 ³Beygire kamçı, eşeğe gem,
Kafasızların sırtına da kötek..

D. Kavramsız insanların düþük davranýþlarının sonucuna iliþkin uyarýr.

21:11 ¹¹Alaycı cezalandırılınca kafasız insan bilgi sahibi olur.
Bilge eğitilince daha da bilgi edinir.

19:25 ²⁵Alaycıyı tokatla, bön bireye ders olur;
Anlayışı yerinde olanı azarla, bunu bilgisine katkı kılar.

V. Başkalarının düzeltme ustalığı ve ayırt edebilmeyi gerektirir.

A. Alaycı düzeltmeyi kabul etmez. Akıllı insan kabul eder.

9:7 ⁷Alay edeni azarlayan alaya özne olur.
Kötü kişiyi düzeltmeye kalkan başını belaya sokar.

9:8 ⁸Eğleneni azarlama sana kin güder;
Bilgeyi azarla ve seni sever.

B. Genellikle bir deliyi düzeltmek akılsızlıktır.

26:4 ⁴Kafasız bireyi akılsızlığı uyarınca yanıtlama;
Olmaya ki sen de onun ayarına sürüklenesin.

C. Ne var ki, bazı durumlarda deli düz yola getirilmeli.

26:5 ⁵Kafasız akılsızlığına yaraşır dille yanıtla,
Ters durumda kendi gözünde bilge kesilir o.

Ç. Bazılarına ağızdan azarlama yetersiz olabilir.

29:19 ¹⁹Uşak kupkuru sözlerle disiplin bilmez,
Dediklerini anlar ama onlara önem vermez.

VI. Yerinde düzeltme insan ilişkilerinin yapıcıya ve güçlenmeye götürür.

28:23 ²³Birini paylayan bunun sonrasında onay kazanır;
Dilini pohpohlamaya kullandıktan çok.

27:5 ⁵Belirgin paylama üstü örtülü sevgiden yeğdir.

27:6 ⁶Arkadaşın açtığı yaralar sadıktır,
Ama düşmanın öpücükleri haddi aşıcıdır.

25:12 ¹²Altın küpe ya da altın gerdanlık neyse,
Bilgili kişinin azarını işiten kulak da öyledir.